

Eesti Keskkonnaühenduste Koda

Keskkonnaministeeriumile

Teie: 24.04.2020 nr 1-4/20/1839

Meie: 8.05.2020 nr 1-5/20/2677

Keskkonnaministri 28. augusti 2017. a määruse nr 32 „Metsaressursi arvestuse riikliku registri põhimäärus“ muutmise eelnõust

Täname võimaluse eest rääkida kaasa keskkonnaministri määruse nr 32 “Metsaressursi arvestuse riikliku registri põhimäärus” muutmise eelnõu koostamisel. Leiame, et metsaomanikud vajavad kaitset agressiivsete metsa kokkuostjate tehtud pakkumiste eest ning Keskkonnaministeeriumi poolne soov sellele probleemile lahendust leida on igati kiiduväärne. Eesti Keskkonnaühenduste Koda ei saa määruse eelnõud tervikuna selle praegusel kujul siiski heaks kiita. Kavandatavatest põhimõttelistest muudatustest ei saa me nõustuda muudatusega, mis puudutab nõuet, et metsaressursi arvestuse riiklikku registrisse (metsaregistrisse) saab inventeerimisandmeid esitada üksnes metsaomaniku nõusolekul. Samuti teeme ettepaneku muuta metsaregistri täisandmed kättesaadavaks kõigile kodanikele. Meie seisukohad ja ettepanekud tuginevad järgnevatele põhjustele:

- 1) Muuhulgas kehtiks muudatus ka RMK kui riigimetsa haldaja kohta, mis tähendab, et RMK võiks keelduda riigimetsi puudutava info metsaregistrisse esitamisest. Taoline olukord muudaks tühiseks metsaseadusega riigi poolt võetud kohustuste täitmiseks ette nähtud viisi ehk metsaregistri pidamise: metsaseaduse § 6 sätestab riigi ülesanded metsanduses, § 9 lg 1 aga määratleb metsaregistri pidamise nende ülesannete täitmise vahendina. Lisaks kitsendaks tekkiv olukord märgatavalt võimalusi teostada Arhusi konventsioonist tulenevat iga kodaniku õigust keskkonnainfo kättesaadavusele.
- 2) arvestades, et muudatus kehtib ka RMK kui riigimetsa haldaja kohta, ei päde määruse muutmise eelnõu seletuskirjas toodud põhjendus: “registrisse esitatakse uusi inventeerimisandmeid metsaomaniku teadmata ning neile tuginedes survestatakse metsaomanikku tegema metsa majandamise otsuseid, mida ta ei ole kavandanud,” kuivõrd metsafirmad RMK-le pakkumisi ei tee;
- 3) eelnevalt p2 viidatud põhjenduses kirjeldatud olukord ei vaja lahendamist “Metsaressursi arvestuse riikliku registri põhimääruses”, kuivõrd regulatsioonid isiku ja tema andmete kaitseks on juba olemas, seda reguleerib Euroopa Liidu isikuandmete kaitse üldmäärus (GDPR). Muuhulgas peab füüsilisi isikuid puudutavate isikuandmete töötlemiseks, sh andmebaasis hoidmiseks ja

kasutamiseks, olema andmesubjekti nõusolek. Meie hinnangul on tegemist juba kehtiva regulatsiooni rakendamise puudujääkidega ning tegeleda oleks vaja hoopis rakendamise tõhustamisega, mitte lisaregulatsiooni kehtestamisega;

- 4) muudatuse põhjendusena määruse muutmise eelnõu seletuskirjas esitatud probleem ei laheneks meie hinnangul kavandatava muudatuse jõustumisega, kuivõrd jätkuvalt jääksid kättesaadavaks katastriandmed, mille järgi on võimalik maaomaniku isik tuvastada. Agressiivseid telefonikõnesid ja pakkumisi tehakse ka sellistele metsaomanikele, kelle metsad ei ole inventeeritud ning metsaregistris puuduvad igasugused andmed nende metsa olemi kohta. Väidetavalt kasutatakse küpse metsa ülesleidmiseks ja võimaliku pakkumise tegemiseks taimkatte kõrgusmudelit, millega on muu hulgas võimalik ka metsa kõrgust hinnata.
- 5) Hetkel kehtiv määrus piirab metsaregistri täisandmete kasutust ning lubab nende väljastamist kolmandatele osapooltele ainult erametsaomaniku vastava volitusega. Leiame, et taoline regulatsioon ei ole kooskõlas Arhusi konventsiooniga, mis rõhutab, et keskkonnaandmete väljastamisest saab riigiasutus loobuda ainult põhjendatud juhtudel. Hetkel kehtiva määruse eelnõu seletuskirjas ei ole põhjendatud, miks teatud andmeid, näiteks boniteet, märkus, kuivendus, päritolu surnud puidu tagavara jmt nende küsimisel jagada ei tohi. Praegu koostamisel olevas eelnõus toodud osapoolte loetlemisel nende ring, kellel on õigus metsaregistri täisandmeid ilma metsaomanike volitusega kasutada, küll laieneb, kuid mitte kõigile kodanikele, nagu oleks kohane Arhusi konventsiooni järgi. Mõistame, et teatud andmed viitavad metsaomaniku varale ja on seetõttu delikaatsed - näiteks puistu tagavara, ning seetõttu võib nendele ligipääsu piiramine olla õigustatud. Samas suur osa metsaregistri andmetest ei ole delikaatse sisuga ning nende varjamine praeguses ulatuses on põhjendamatu. Teeme ettepaneku loobuda metsaregistri täisandmete varjamisest. Vajadusel tuleb praegune avalikustatavate andmete loetelu määrukses asendada loeteluga, mis määratleb need andmed, mille avalikustamine ei ole võimalik, näiteks puistu tagavara.

Seega teeme määruse eelnõu osas järgnevad ettepanekud:

1. määruse § 9 lg 1.1 peab selgelt välistama nõusoleku küsimise nõude RMK puhul;
2. kustutada määrusest § 14 lg 2 sätte viimane osa: "~~kui erametsaomanik on oma metsamaa inventeerimisandmed metsaregistris avalikustanud~~" ning kustutada määrusest § 14 lg 3.

Oleme valmis ettepanekute üle arutama ja keskkonnaministeeriumi esindajatega sel teemal kohtuma.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Laura Uibopuu

Eesti Keskkonnaühenduste Koja koordinaator